

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. augusztus 29.

Csütörtök.

XX. évfolyam 68. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyesszám ára 10 fillér.

A lap szerkesztéséhez, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. János Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasáb s petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Kapunyitás előtt.

(M—d.) A parlamenti szünet nem sokára véget ér, hogy egy nem hosszú, de valószínűleg nagy rázkódtatással is chassé-Croisse-val járó szünetnek: az általános választásoknak adjon helyett.

A rázkódtatást csak úgy értjük, hogy a választásoknak ugynevezett vihara a csendesen folydogáló parlamenti vizeket egy kissé fölborzolja, de fölzávarni, s medréből kicsapni azokat nem engedi.

Erre biztosíték a közhangulat, melyet megnyugtatóan egységessé formált a jelenlegi kormányzatrendszere és szelleme. Mindazáltal kétségtelen, hogy a választások előszelei, ha nem is nagyon nyugtalanító, ámde gondolkodásra méltó felhőket hoztak a politika horizontjára.

Ezek között szociálpolitikai szempontból legkomolyabb az agrárok és merkántilok egyre kiélesedő állásfoglalása egymással szemben. Az ellentétes pártvélemények közül gr. Károlyi Sándor ismeretes gönczi levele, mely a magyar agráriusok követeléseit tolmácsolja, jogos bíráló megjegyzésekre adott alkalmat. A kormánytól némelyek rossz néven vették, hogy a szabadelvűpárt programjával

némely pontokban merőben összeegyeztethetetlen agrár törekvések ellen föl nem lép, mert az agráriusok tudvalevőleg benne maradtak a szabadelvűpártban. A vád azonban, hogy a kormány — mint az elégedetlenek mondják — nézeteivel bujkál, meg nem állhat, mert Széll annak idején teljes világossággal kifejtette programjában közgazdasági nézeteit.

Ily szellem mellett nem lesz könnyű dolog szerencsés eredményre vezetni az ország általános közgazdasági érdekeit, mivel a kormány azok összességét képviseli s egyik érdekesoporttal sem azonosítja magát. A mezőgazdasági érdekesoport rideg visszautasítását sem tekinti tehát feladatának, hanem ezt a mozgalmat oly határok közt igyekszik tartani, melyek a közgazdasági szabadelvűséggel összeegyeztethetők.

Az agrárprogramra nyilvánvaló az a nyilatkozat, melyet a kereskedelmi államtitkár a kereskedelmi miniszter képviselőtében a kecskeméti kiállítás megnyitása alkalmával tartott lakomán tett s melynek veleje az, hogy bár első sorban agrárius állam vagyunk, nem szabad háttérbe szorítanunk a kereskedés és ipar érdekeit, sőt szükséges épen a földmive-

lés érdekében is a különféle foglalkozások közt az összhangot valószínűsíteni, a minnek egyedül hathatós eszköze, ha földművelésünk nyersterményeit a hazai ipar dolgozza fel. A két alföldi városban, Makón és Kecskeméten megnyílt iparkiállítások egyébiránt azt bizonyítják, hogy az alföldi iparosság józan, szorgalmas, tanulékony, a haladásra képes s ennél fogva megrédemli, hogy a kormány minden lehetőleg megtegyen fejlesztésére. Szakiskolák, vándor tanfolyamok s a termelést és eladást megkönnyítő szövetkezetek azok az eszközök, melyekkel a nehéz viszonyokkal küzdő kis- és közép-ipar erősödését előmozdítani lehet.

Igy hát valószínű, hogy a különböző érdekek, kellő s méltányos istápolás mellett, össze simulnak.

A megsértett képviselőház. A képviselőház felhatalmazást adott volt az igazságügyi bizottság előterjesztésére a budapesti és a szegedi főügyészségnek, hogy a budapesti Népszava és a szegedi Közlöny ellen rágalmazási pört indítsanak. E pörökben szeptember második felében tartják meg a végtárgyalást.

Vád Bánffy báró ellen. A Neue Freie Presse július 18-iki számában egy budapesti tudósító azal vádolta Bánffy Dezső báró volt miniszterelnököt,

A „SZÉKELYFÖLD” EREDETI TÁRCZÁJA.

Lili naplójából.

Írta: Benedek Elek.

Önök már aligha emlékeznek Lili leánykori naplójára, melyet ő az esküvőjét megelőző estén ezzel a fájdalmas kiáltással fejezett be: „Nem, nem fogja elveszíteni a pénzt!”

A kinek gondosságáról ennyire bizonyos volt Lili, az az ő vélegénye s a pénz, melyről itt szó esik, — bizonyára sejtik már — a Lili hozománya volt. Az ő fájdalmas kiáltása azt is sejtetheti önökkel, hogy szerette, nagyon szerette volna, ha vélegénye elveszíti a hozományt s elmarad az esküvő. Mert Lili, a boldogtalan Lili, bizonyos volt abban, hogy akkor elmarad És győzedelmeskedett volna az igaz, önzetlen szerelem. Lili — így képzelem én — atyja elé áll s mondja, diadalmasan mondja, a mint következik: Látod, apám, ugy-e mondtam, hogy csak a pénzomért akart elvenni ez a derék férfi? Hagyd a pénzt, ne köveled, hogy szavának álljon; ne fizesd ki másodszer a hozományt. Ime, itt van Kovács ur, a te könyvvezető: ő elvesz engem hozomány nélkül is.

E regénybe illő szép jelenetre nem került sor, mert — olvassátok csak — Lili asszonykori naplója még fájdalmasabb kiáltással kezdődik: „Nem, nem vesztette el a pénzt!” Mit mondok: kezd. Sír felirat ez. A napló első lapján áll ez a sor egymagában, komoran, gyászosan.

Egy esztendeje, — írja Lili — hogy meg volt az esküvőnk. Nem tudom, minek nevezzem azt a lényt, kivel átkos végzetem egy egész életre összekötött. A nevét nem vagyok képes ideírni, mert ha valaha valakinek kezébe akadna naplóm, azt hihetné, hogy mégis volt életemben egy pillanat, melyben szeretettel gondoltam rá. Urannak nevezzem őt, a leggyávább férfit e világon? Őt, a kit az egész világ szemeláttára csaltam meg; őt, a ki a legapróbb részletéig ismerős gyalázzal, mit fejére borítottam; őt, a ki a világ gunyos hahotája között hagyott el engem, a helyett hogy kidobott volna s még hangosabb hahota közt kullogott vissza hozzám? Hogy én ennek az embernek a nevét leírjam! Hogy én ezt az embert urannak szólítsam!

Szándékosan hagytam nyitva asztalom fiókját, mely tele volt Kovács leveleivel. Bizonyos vagyok abban, hogy valamennyit olvasta s arcának egyetlen vonásával sem árulta el felháborodását a nyomorult. Meggyőződtem, hogy hitványabb mint én: árulásom

nem háborítja fel. Ah, ez az ember arra sem érdemes, hogy megesszám!

— Mindennek vége, — mondtam egy napon Kovácsnak. Mi sohasem lehetünk egymásé Isten és emberek előtt. Egy levelét az asztalon hagytam. Meglestem, a mint olvassa. Kissé elhalványodott, aztán szépen visszatette a levelet a helyére.

— Én még nem mondom le a reményről, mondotta Kovács. A tőzsdén már suttoják, hogy a férje fizetési zavarokkal küzd. Asszonyom, az ön hozománya már el is uszott.

— Óh Istenem, ha igaz volna! E pillanatban megszólalt a villamos csengő. Nem volt már arra idő, hogy Kovács eltávozzon.

— Maradjon, intettem én. Akarom, hogy itt találja.

Csakugyan ő volt. Sohasem láttam ilyennek az arcát. Halálos sápadtság ült rajta, reszketett egész testében. Mint ha észre sem vett volna minket, néhányszor föl s alá szaladt a szalonban, aztán hirtelen meggyökerezett a lába s rekedt hangon ordította a szemem közé:

— Tönkre mentem! Koldus vagyok! Érti?

— Koldus? — válaszoltam, de éreztem, hogy szememben ott lobog a szabadulás örömeinek lángoló tüze — hát mikor nem volt ön koldus?

Tudatni

Midőn ezt becses tudomására hozni bátor vagyok, eddigi szives pártfogásáért köszö-

Tisztelettel:

TÓTH ANTAL, fogművész,
a szápadlás nélküli fogak speciálistája.

hogy a legfelső tanácsban az abszolutizmus elkerülhetetlen szükségét hirdette s a fölfogásának szövetségeseket keresett a közös minisztereknél és a hadseregben. Barta Ferencz dr. „fővárosi függetlenségi polgár”-t és társait ez arra indította, hogy a képviselőházhoz intézett kérvényükben Dánffy Dezső báró volt miniszterelnök ellen parlamenti vizsgálatot kérjenek és ennek befejeztével az ő és egész minisztériumnak vád alá helyezését követeljék. A kérvényben főleg említi, hogy Bánffy Dezső báró mindezeideig nem ezáfolta meg a sajtó számos orgánumban elhangzott nagy vádat.

A hadügyminiszter lemondása. A hadügyminiszter lemondásáról a Neue Freie Presse mai száma a következőket írja: Azok a budapesti hírek, melyek szerint Krieghammer báró hadügyminiszter, a magyarországi hadgyakorlatok befejezése után le fog mondani állásáról, itt Bécsben még egyik másik helyen ellenmondással találkozunk. Mivel azonban ezek a hírek félreismérhetetlen bizonyossággal jelentkeznek és azokat az utóbbi és legújabb idők tényleges eseményei is támogatják, ezek a lemondási jelentések komolyabb figyelmet érdemelnek, bárha úgy látszik, hogy a hadügyminiszteri válság még eddig nem lépett akut stádiumba.

KÜLFÖLD.

A délafrikai háború.

London, augusztus 25.

A délafrikai katonai helyzetről Charles William, az ismert hadi kritikus, a Morning Leader legújabb számában igen elítélő módon nyilatkozik.

A helyzet — mondja Williams — lényegében nem változott meg és napról világosabb, hogy az egyik, vagy a másik köztársaságnak területét a szó gyakorlati értelmében nem bírjuk és hogy az ellenség tényleg ugyanannyit szállott meg régi gyarmatunkból, mint amennyit mi bírnunk két régebbi területéről. A burok komolyan fenyegetik összeköttetéseinket és képtelenek vagyunk loyális gyarmat lakosainkat megvédeni. Az egész hadjárat nélkülözi az egységes, rendszeres vezetést.

A Times kevésbé reménytelennek tekinti a helyzetet, hangsúlyozza azonban, hogy szükséges a burok keményebb szorongatása, hogy Kitchener proklamációjának meg legyen a kívánt hatása. Az eredmény most inkább, mint valaha, az angol haderők mozgékonyaságától függ.

Burok előnyomulása angol területen.

London, aug. 25.

A Reuter-ügynökség jelel Fokvárosból tegnapról: A burok délfelé hatolnak a Fokgyarmatban Seppen csapatai Ondtshoornt fenyegetik.

A székely kérdéshez.

A kinek nem kell az állam segítsége.

Kézdivásárhely, aug. 26.

Nines hét, talán nap sem, melyen a hazai sajtó organumaiban: a hírlapokban szó ne esnék a székely kérdésről. Nap-nap után tárjuk föl a székelység bajait, jelöljük meg az orvoszereket s kérjük, sőt követeljük is az illetékes tényezőtől, hogy hallgassák meg esdő szavunkat s jöjjenek segítségére a székely iparosnak, kereskedőnek, gazdának.

Különösen a kormány az, melytől első sorban kérjük és várjuk bajaink orvoslását s hogy nem ok nélkül: minden szónál, fényesebben bizonyítják kivált Dr. Vlascits Gyula és Hegedűs Sándor miniszterek tényei. Dr. Vlascits a székelyföldi iskolák egész zömét átvette az állam kezelésébe, részint rendes állami segélyekkel nyúl hóna alá a felekezeti iskolák fejlesztésének.

Hegedűs miniszter pedig, a mint az a Székelyföld hasábjain részletesen volt nem régen ismertette, személyes meggyőződést szerezve előbb a székelyföld ipari, kereskedelmi bajairól, a marosvásárhelyi iparkamarától bekért részletes program alapján nagyobb arányú anyagi áldozatokkal jött már is segítségére a székely iparnak. Így, hogy kizárólag Kézdivásárhelyen maradjunk a miniszter segítségével, Ifj. Czibalmos Ferencznek, önnök a kiváló műasztalosnak 14—15 ezer korona értékű famegmunkáló gépeket engedélyezett oly feltétellel, hogy azt saját ipartelepén föllálítsa, nemcsak maga használhassa, hanem megállapított mérsékelt, díjakért s időben, az összes asztalos iparosok használhassák s ekként a K.-vásárhelyen most is virágzó asztalos iparnak nagyobb lendület adassék. A gépipar támogatására, fejlesztésére Szombath Sámuel gépésznek gépek beszerzésére 4300 koronát, egy asztalosnak szerszámok beszerzésére 1000 korona segélyt engedélyezett.

A bőripar támogatására is nagyon fontos intézkedést tett Hegedűs miniszter. Kiküldött egy

hazai nagy bőrgyárost: Sztodola Józsefet Liptó-Szentmiklósról, a székelyföldi városokba, hogy a helyszínen értekezzék a timárokkal s tegyen meg mindent a bőripar fellendítése érdekében.

Sztodola miniszteri megbízott a többi székely városban, Székelyudvarhelyen, Gyergyóban, Csíkszeredán, Szentgyörgyön s b. mindenütt sikerrel járt. A bőriparosok, a timárok mindenikben örömmel fogadták. Indítványára elhatározták bőripari szövetkezet alakítását az állam segélyével. Kérték és megkapták a szükséges gépeket, ingyen.

Nem így Kézdivásárhelyen. Ide is eljött a miniszteri biztos. Aug. 20-án összehívta és tárgyalta a timár iparosokkal a miniszter nevében és megbízásából. Fölhívta, hogy alakítsák meg Kézdivásárhelyen is a bőriparosok szövetkezetét. Fölajánlotta ehhez az állam anyagi segítségét is. Kijelentette, hogy a szövetkezetnek ez anyagi segítségért felül ad a miniszter egy esztörő gépet és egy hasító gépet mintegy 3—4000 korona értékben ingyen.

És itt következik az, a mint, ha nem itt történt volna meg, else tudnék hinni s le nem merném írni.

Timár iparos polgártársaink 1—2 kivételével nem fogadták el azt, a mi iparuknak lendületet, fejlődést biztosítana.

Nem alakítanak szövetkezetet.

Nem kell a szövetkezet céljaira az állam pénze még ingyen sem.

Nem kell nekik sem esztörő, sem hasító gép, még ingyen sem.

Szóval timár polgártársaink nagy többsége mereven visszautasította az állam segítségét!

Még a valódi szakember jótanácsa sem kellett a nagy többségnek. Előadta a miniszteri megbízott, hogy minő anyagokkal, hogyan kell különféle színekre festeni a bőrt. Alig hallgatták meg. S mikor az itt használatban levő halzsírnak nevezett kőolaj helyett megjelölte, hogy melyik forrásból, honnan, az ország mely helyéről szerezzék be a bőr puháságára, jóságára oly nagy befolyással bíró valódi halzsírt: volt, a ki kinevette, sőt a gseftelni akarás vádjával illette az előadó miniszteri megbízottat.

Ime, a székelyek, kiknek, nem kell az állam segítsége, nem, még a jó tanács sem.

Ime a székely kérdéshez egy újabb adat.

Jajgatunk, hogy nem tudunk megélni. Kövo-

— Hogy érti ezt?

— Hogy értem ezt! Istenem! Hát nem koldus az, kinek üres a lelke; a ki azért vesz feleségül egy leányt, mert annak a leánynak az apja véletlenül milliomos; aki zsebre vágja meggyaláztatását, a mig tart apénzben!? Koldus! Talán tul is becsülöm önt, mikor koldusnak nevezem! Nos, még most sem dob ki? Ah, igaz, igaz. Hisz itt minden az enyém, tehát...

— Legyen nyugodt — dadogta — elhagyom a házat. Holnap megindítom a válópert.

Eiment. Szegény Kovács szertelen örömeiben végig táncolt az szalonon, de Isten tudja, mi történt velem, az én lelkemet megnevezhetlen nagy nyugtalanság fogta el.

— Mi lelte magát? Lili? Nézett rám megdöbbenve a szegény fiu. Az imént még boldogságtól ragyogott arca, szeme s most egyszerre mintha nehéz fekete felleg borult volna reánk. Beszéljen!

Két kezem közé tettemem arcomat s szavaim belefultak a zokogásba.

— Nem, nem! Az a nyomorult nem fogja megindítani a válópert!

* * *

Nem, ő csakugyan nem indította meg a válópert. Ellopta Kovács leveleit s egyenesen az apámhoz vitte. Aztán jött az apám. Nem engedte, hogy megcsókoljam a kezét. Leült. Olyan szomorú volt az arca, hogy a szívem majd megszakadt, mikor ránéztem.

— Nálam volt az urad. Mindent tudok. Az urad haszontalan ember. De — téged sajnállak. Mért nem voltál őszinte hozzám. Talán bele nyu-

godtam volna, hogy szegény ember felesége légy. De most már mindennek vége. Eddig csak sutogtak a gyalázatról, melyből nekem is kijut, ha urad megindítja a válópert, nyilvánosan tárgyalják s ezt én tul nem élem. Kiegyeztem az uraddal!

— Ah!

— Igen, kiegyeztem. Megkpaja a második hozományt s visszatér hozzád. Azonnal elutaztok. Nem mentek emberek közé. Lementek egyik falusi birtokomra. Ott meghuzódtok esendesen, míg a világ szája napirendre tér fölöttetek.

— Oh, apám, apám, mit cselekedtél!

— Amit a nevem s házam becsületéért eselkednem kellett. Holnap indultok.

* * *

Az az ember visszajött. Azt mondta: vessünk fátyolt a multra. Egyébként éljek ezután is belátásom szerint. És lejtünk ide, a pusztára. Ah, de szép volna ez a pusztá nála nélküli s ő vele! Ezek a csöndes nyári esték! Ez az absolut csönd! A méla hold s körötte a csillagok ragyogó serege. A széna bódító illata. Itt el tudnék lenni örökön-örökké — nála nélkül s ő vele! De az itt a közelemben s ő mesze távol tőlem könyveli az apám millióját! Ez itt lábatlankodik körülöttem, akarna kezdeni valamit, de nem tudja, hogyan. Ne is tudja. Meg se is próbálja!

* * *

De mi történt. Az est csöndjét durranás veri föl. A szerűs kort fölül jó a látás hangja. Szörnyű sikoltás jajdul át a kerten, aztán össze-vissza lármá-

kerekedik. Hallom a zavaros kiabálásokat: fogjátok meg! Gyilkos! Üsd le! Rózsit! Rózsit! Jaj, a lányom, jaj!

Aztán egyszerre látom, hogy felénk tart a csöndület.

Az öreg béres karján hoz egy leányt. Mellette az anyja, haját tépve, jajgatva, átkozódva. És ott jön a béresek közt egy sápadt arcú, szép szál legény, kit ma látok itt először. Egyszerre huszan is beszélnék.

Az ur előjük szalad, én is utánna. Lassanként megvilágosodik az eset. Rózsit, az egyik béres leányát meglötte az a szép szál legény, kinek most is kezében a két csövű pisztoly. A szomszéd tanyáról jött át. Hírül vitték neki, hogy Rózsit másnak adta a szívét, holott úgy volt, hogy ezt a legényt szereti.

— Megérdemelte a halált, mondotta a legény. Most már vihetnek akasztófa alá kigyelmetök.

A leány fölő hajoltam. Patakozott melléből a vér. Ez többé meg nem esal senkit. Vitték szegényt a béresházba; a legényt is vitték — hogy az ő szatrával éljek — az akasztófa alá.

Mind elmentek, csak mi maradtunk ketten. Szememet merőn szegeztem a mellettem ülő emberre, ő azonban nem mert a szemem közé nézni. Aztán egyszerre fölkel s szó nélkül sompolygott be a hálósobába. Én kint maradtam a verandán. Késő éjjel támoxyogtam be. Ott feküdt ágyában s aludott mélyen. Én meg leborultam párnámra s bele sirtam lelkem nagy nyomorúságát az én életem reménytelenségét, vigasztalanságát: Nem, nem! Ez az ember soha senkit sem fog megölni. Sem engem, sem magát, sem senki mást!

teljük a segítséget s mikor kinyújtják felénk a segítő kezét: visszatartjuk csak azért, mert a kormány adja.

Hogy hol és miben vannak e dolognak titkos rugói, nem kutatom.

Egyet tudok s ez az, hogy nem barátja a székelységnek s nagyon rossz dolgot cselekszik az, aki a legönzetlenebb kormányintézkedésből is politikai tökélet akar kovácsolni pártzselókra, de mint ez esetből is kitűnik a székely érdekek s iparos polgártársaink rovására. Mert, hogy nevezett iparos polgártársaink félre vannak vezetve: az nem szorult bizonyításra*)

TANÜGY.

Értesítés.

A kézdívársárhely-kantai róm. kath. főgymnasiumban augusztus 29., 30., és 31-én tartatnak meg a felvételi, javító és pótló vizsgálatokat. A tanulók felvétele és beírása szeptember hó 2., 3. és 4-ik napján történik d. e. 8-12-ig és d. u. 3-6 óráig a főgymnasium épületében. Szeptember 5-én nyitattik meg az új tanév ünnepélyes istentisztelettel, a tanulók elrendezésével s a tanrend kiosztásával, 6-án pedig megkezdődnek a rendes előadások. Minden tanuló fővételekor tartozik a nyagdíj alap részére 6 koronát, beiratás ezimen 2 koronát, az évvégi „Értesítő” nyomtatási költségeire 1 koronát, és az ifjúsági könyvtár gyarapítására 1 koronát összesen: 10 koronát az intézet igazgatójánál lefizetni; ezen kívül minden tanuló az általa esetleges előforduló károk jóvátételére 2 korona óvadékot (cautio) köteles az osztályfőnök kezéhez letenni.

Kézdívársárhely, 1901. év augusztus hó 27-én,

Hassák Vidor,
főgymn. igazgató.

Irodalom.

Irodalmi esemény van készülöben. Arról van ugyanis szó, hogy nemzeti irodalmunk összes elhunyt nagyjainak munkái egyöntetű, diszes kiadásban kerüljenek a magyar nemzet kezébe; egyöntetűen, szépen és olcsón, 55 eszesen kötött, könnyen kezelhető kötetben.

Balassától és Zrinyitől Arany Jánosig mindent magába foglal ez a kiadás, a mit költői irodalmunk maradandó becsüt fölmutathat. De nemcsak költőink munkáit: Széchenyi István, Deák Ferencz, Kossuth Lajos, Kemény Zsigmond munkáinak legjavát is. A „Magyar Remekírók” tehát nagy költőink és íróink olyan kiadása lesz, a milyenre évtizedek óta vár a magyar nemzet.

A régiebb írók műveit irodalmi értékekhez és irodalomtörténeti jelentőségükhöz mért megválogatásban, az újkori írók (nevezetesen Arany, Vörösmarty, Petőfi, Tompa, Garay, Bajza, Czuczor, Vajda, Arany László, Szigligeti, Madách, Reviczky, Csiky) műveit lehetőleg teljességükben, mindenesetre főműveikkel fogja felölelni.

A Franklin-Társulat, mint e korszakos irodalmi vállalat kiadója, ezzel a vállalatával nagy meglepetést szerez a nemzetnek.

Az eszme, mely a kiadó társulatot e nagyjelentőségű vállalat közrebeosztásánál vezérli, az, hogy lehetővé tegye minden magának a magyar nemzet jeles és remek íróinak megszerzését.

A kiadó Franklin-Társulat e nagy vállalat részletes programját őszszel fogja közzétenni és ugyanakkor a kiadást megindítani.

*) Ajánljuk ez esetet a városunkban most megalakuló „Székely Társaság” figyelmébe. Valóban szép tér nyílnék ez esetben a hazafias munka megkezdésére a Társaságnak: meggyőzni polgártársainkat, szerencsére csekély részét gondolkodásuk helytelen, sőt önzómagokra, iparukra, annak versenyképességére nézve határozottan káros voltáról. A székely érdekeknek s városunk iparos osztályának lenne véle hasznos szolgáltatást a Társaság.

A szerk.

Adományok a Kézdívársárhely-kantai főgymnasiumra.

Temesváry János: úton 62. számú ívén: Temesváry János 40 kor. Dr. Csiki L. János 5 kor. Összesen 45 korona.

Báró Szentkereszty Zsigmond kolozsvári 10. számú ívén: Báró Szentkereszty Zsigmond 200 kor. Kelt S.-Szent-György, 1901. augusztus 24-én.

Potsa József,
főispán.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** Az erdélyi róm. kath. status igazgató tanácsával egyetértve Gf. Majláth Gusztáv Károly püspök a kézdívársárhely-kantai róm. kath. főgymnasiumhoz Dénes Béla erdélyegyházmegyei áldozó papot és alapvizsgás tanárjelöltet a latin-görög tanszékre kinevezte helyettes tanárrá.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mihályfalvi István, hessenyoí ref. tanítót a fotosmartonosi, Bak Attilát a hidvégnyáraspataki áll. iskolához kinevezte áll. tanítókká.

— **Kinevezés.** A magyar kir. pénzügyminiszter Benedek Jenő, sepsiszentgyörgyi kir. adótitkár kinevezte ellenőrré a tordai kir. adóhivatalhoz.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter a sepsiszentgyörgyi tanítónőképző intézethez az 1901—2. tanévben megnyitandó II-ik osztály tanóráinak ellátása céljából Gaál Ilona szászvárosi áll. polg. iskolai rendes tanítónőt, továbbá Borsószékén Nagy Julianna polgári iskolákra is képesített szolnoki áll. elemi iskolai tanítónőt, áll. elemi iskolai tanítónőképző intézeti megbízott tanítónői minőségben szolgáltatással saját kérelmükre áthelyezte.

— **Eljegyzés.** Kézdívársárhelyi Kovács László, magyar királyi honvéd százados, városunk jeles szülötte, eljegyezte Sknblies Irén urhölgyet Kőszegen. Szerencse kísérvé a megköltendő szép frigyét.

— **Esküvő.** Bánffy István, m. kir. államasuti ellenőr és neje László Emilia leánya: Emma és Bedő Miklós, m. kir. áll. vasuti hivatalnok, Bedő Áron hodgyai birtokos s neje Veress Rozália fia, szeptember 3-ikán délelőtt 11 órakor tartják esküvőjüket Budapesten, a kalvintéri ev. ref. templomban.

— **Új tornatanító.** A kézdívársárhely-kantai róm. kath. főgymnasiumnál Kiss Károly tornatanár lemondásával megüresedett állásra Gróf Majláth K. Gusztáv püspök ideiglenesen Rácz Nepomuk János, énekvezért nevezte ki.

— **Nyugalomba vonuló elnök.** Szentmariay Dezső kir. kuriai bíró a marosvásárhelyi kir. törvényszék közszerszetben álló elnöke, mint teljesen biztos forrásból értesülünk, e hó 9-én benyújtotta nyugdíjaztatás iránti kérését s az jelenleg a m. kir. igazságügyminiszteriumban van elintézés alatt. Hallomásunk szerint Szentmariay Marosvásárhely egyik kerületében szándékozik föllépni képviselőjelöltnek az általános választáskor.

— **Matinét** rendezett Lajos napja alkalmából a Kézdívársárhelyen szünetelő tanuló-ifjúság, mult vasárnap (aug. 25-én) d. e. 11¹/₂ órakor, az unió kerti szinkörben. A Kossuth Lajos nagy hazánk fia emlékének szentelt ünnepélyt nagy közönség hallgatta végig s a műsor minden pontja a legteljesebb megelégedéssel találkozott minden oldalról. Megnyitó beszédet az ifjúság fölkérésére a helybeli Kossuth-szobor bizottság elnöke: Dr. Bánffy Zsigmond tartott általános figyelem és tetszés között. A tartalmass megnyitó után a Rácz János énekvezér által szervezett és gondosan vezetett ifjúsági vegyeskar adta elő nagy hatással „Petőfi csatadalát.” Utána Pál Anna szavalta el sok érzéssel, igen eszesen Ábrányinak „Idegen” ez. hazafias költeményét, majd Zsigmond György, IV-ed éves tanár jelölt tartott egy szónoki szépségekből, tartalmában gazdag szabad előadást Kossuth életéből, mindvégig lebilincselve a hallgatóság figyelmét és fokozódott érdeklődését. Lelkes taps és éljenzés kísérte a rokonszenves, szép előadást, mely egyik legkiválóbb pontját képezte az érdekes műsornak. Nem csekély hatást ért el a következő pont: Pe-

tőfi a Hortobágyon. Melodráma Kun Lászlótól. A zenei részeket Köllönte Katinka (zongorán) István János (hegedűn) Pap Adolf (ezimbalmón) a szavalati részt Szabó Dezső tanárjelölt adták elő, mindnyájan igazi bravourral; Szabó Dezső művészi szavalónak mutatta be magát, rokonszenves, szép hangjával, gondos tanulmányozásával kellő érvényre juttatva a szép költemény minden kis részletét; Köllönte Katinka igen ügyes zongorakísérettel, István János szép hegedűjátékával s Pap Adolf eszes ezimbalom betétjével egytől-egyik nagyban hozzájárultak a kiváló sikerhez, melyet a melodrámaival arattak. Medvő Lajos is pompásan szavalta el a „Gyermek” című költeményt, míg az ifjúsági vegyeskar a közben előadott gyönyörű népdalokkal ismételtelen lelkes tapsokra ragadta a közönséget, dícséretére a kitűnő szervező- és vezető Rácz János énektanárnak. Végül Diósnos Dezső joghallgató zárta be az ünnepélyt, rövid, de eszes beszédében egyfelől megköszönve a közönség támogatását másfelől kérve, buzdítva a közönséget, hogy a Kossuth-szoborra megkezdett gyűjtést igyekezzék lelkesen tovább folytatni. A tűzoltózenekar Rákóczy-indulójának lelkesítő akkordjai mellett délutáni 1 órakor ért véget az ünnepély, mely a Kossuth-szobor javára körülbelül 150 koronát hozott a tetszés szerinti belépési díjakból.

— **Lajos napját** lelkesen ünnepelte meg városunk polgársága pártkülömbőség nélkül f. hó 24-én, szombaton délután. A házaftas emlékünnepélyen volt kót jól sikerült szavaltat egy kitűnő kettősdal, melyet Nagy Gerő és Rácz János énekvezérek adtak elő; de a műsor legkiemelkedőbb pontja az a költői szépségekből gazdag, magaróptú, gyönyörű hazafias beszéd volt, melyet Szabó Jenő ref. lelkész tartott, egészen magával ragadva a hálás hallgatóságot. A szép ünnepélyt Dr. Szaecvay Gyula ügyvéd hazafias beszéde zárta be.

— **Bucu az ezüst forinttól.** A szegény polgári ezüst egyforintosokra is rájár a rud. Mint a pénzügyminiszter hírül adja, szeptemberre bevonják az ezüst egyforintosokat is, a melyekből még mindig kilenczven millió darab van forgalomban. Hogy ez a rengeteg summa hol lappanghat olyan észrevétlenül és oly sokak által nélkülözve, arról persze nem beszél a statisztika. A legtöbb ember tehát közömbösen bele fog nyugodni abba, hogy bevonják az ezüst egyforintosokat.

— **Veszett kutyák marása ellen.** Egy verseezi lapban a 82 éves Gastel erdész a következőket közli: Nem akarok egy szert, mely veszett kutyák marása ellen biztos orvoslást nyújt, a sirba magammal vinni, s azért átadom azt a nyilvánosságnak, mert ez utolsó szolgálat, a melyet még az emberiségnek tehetek. Meleg borecet, langyos vízzel összekeverendő és a seb azzal tisztán és szárazra kimosandó. Ezután néhány esep chlorálvízsav öntendő a sebre, mert az ásványsav a nyálka-mérget hatálytalanná teszi.

— **Az egyetemi beiratások.** A kolozsvári Ferenz József tudomány egyetem rektorától vett értesítés szerint, az egyetemen az 1901—1902-dik tanév I. felére a beiratkozások a tanulmányi-, fegyelmi- és leckekepenz-szabályzat 24. §-a értelmében szeptember hó 1-én kezdődnek, ugyanezen hó 12-ig bezárólag tartatnak. A kik ezen határidőben valamely elháríthatatlan akadály miatt személyesen nem jelentkezhettek, a tanulmányi-, fegyelmi- és leckekepenz-szabályzat 25. §-a értelmében a fennebb megszabott határidőn belül tartoznak akadályoztatásukat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt és az illető kar dekanájához intézett kérvényben előjegyeztetésüket kikérni s meghatározni azt az időpontot is, a mikor személyesen megjelenhetnek s beiratásukat ugy a quæsturában, mint az egyes tanároknál teljesíthetik. E határidő azonban október 6-án tul nem terjedhet.

Szerkesztői üzenet.

A Kossuth szobor ügyében baküldött felhívás e számra későn érkezett s így azt csak a jövő számban adhatjuk.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

HIRDETÉSEK.

Sz. 1438—1901.

Eln.

Árlejtési hirdetmény.

A kézdívárshelyi kir. törvényszék hivatalos helyiségének fűtésére az 1902 évben 227 köbméter, a kir. ügyészség hivatali és fogház helyiségeinek fűtésére 104 köbméter, a kézdívárshelyi kir. járásbíróság hivatali helyiségeinek fűtésére 57 köbméter, a kovásznai kir. járásbíróság hivatali helyiségnek 89'50., a fogház helyiségeinek fűtésére 26'40. köbméter, a szepesi-szent-györgyi kir. járásbíróság hivatali helyiségeinek 126'10., a fogház fűtésére 50'47 köbméter, a nagyajtai kir. járásbíróság hivatali helyiségeinek 43, a fogház helyiség fűtésére 2692. köbméter tűzifa szállítása iránt ezen kir. törvényszék elnöki irodájában a folyó évi szeptember hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor nyilvános árverés tartatik.

Miről vállalkozók azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy

a) a törvényszék, kézdívárshelyi kir. járásbíróság és kir. ügyészség helyiségei, valamint a kir. ügyészség mellett levő fogház részére szükséges tűzifa együttes szállítása iránt külön,

b) a kovásznai, sepsi-szentgyörgyi és nagyajtai járásbíróságok hivatali és fogház helyiségei részére szükséges mennyiség szállítása iránt járásbíróságoknál külön-külön is tehető ajánlat.

Kötelesek vállalkozni kívánók azon esetben, ha a fennebb a), b) pontokban felsorolt összes helyiségek részére szükséges tűzifa mennyiség szállítását együttesen elvállalni óhajtják, 267 K. bántpénzt, ellenben csak az a pont alatti helyiségekre vonatkozólag tett ajánlat esetében 140 K. a kovásznai járásbíróság és fogház részére tett ajánlat esetében 41 K. a sepsi-szentgyörgyi járásbíróság és fogház részére tett ajánlat esetében, 62 korona és végül a nagyajtai já-

rásbíróság és fogház részére tett ajánlat esetében 24 korona bántpénzt az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, vagy óvadékképes érték-papírban letenni. Kellő bántpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak az árlejtés megkezdése előtt.

A feltételek ezen törvényszék elnöki irodájában, valamint az itteni kir. ügyészség, a helybeli, kovásznai, sepsi-szent-györgyi és nagyajtai kir. járásbíróságoknál megtekinthetők.

K.-Vásárhelyt, 1901. évi aug. hó 23-án.

(121. 1—1.)

Veress,

törvényszéki bíró h. elnök

Szám 3332—1901.

Felhívás.

A háromszékvármegyei gazdasági bizottság a Nagyméltóságú m. kir. Földművelésügyi Minister Úr által nyújtandó anyagi támogatás mellett a következő télen ingyenes gazdasági esetleg házi ipari tanfolyamokat és előadásokat ohajt rendezni. Az ezen előadásokon szereplő előadók mérsékelt díjazásban, más községekbe való kiküldetés esetén fuvardíj megtérítésben fognak részesülni.

Figyelmébe ajánlja a városi tanács azon helyi gazdáknak, tanítóknak és más intelligens elemeknek, a kik elégséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel bírnak a gazdaság tudományban, hogy a mennyiben előadások tartására hajlandó, a polgármesternél jelentkezni szíveskedjék annak pontos megjelölése mellett, hogy mely tárgyak köréből hajlandó egyes előadások tartására, vagy néhány hétig tartó tanfolyamon való tanításra.

Kézdívárshelyt, 1901. augusztus hó 27-én.

(124. 1—1.)

Dr. Török Ador,

polgármester.

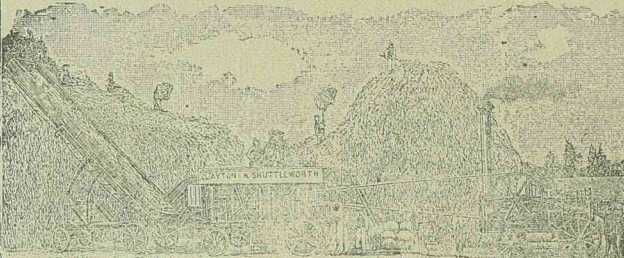
Tudósítás.

Prahászka Ignác kir. szabadalmazott és többszörösen kitüntetett odonto technikai fogász Budapetsről, Kézdívárshelyen a Millenium szálloda I-ső emeleti helyiségében fogászati műtermét a mai napon megnyitotta és gyakorlatát szeptember hó 10-ig bezárólag folytatni fogja.

Fogad reggel 9-től este 6-ig.

(123. 1—1.)

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:



Locomobil és gőzeséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-eséplőgépek, lóhere-eséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.



„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.



Részletes árajegyzék kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

A t. intelligens közönség b. tudomására hozom, hogy Kézdívárshelyen a postahivatal áttellenében

KÖNYVKÖTÉSZETEM

megnyitottam.

E téren a mai naptól bármily mérvű e szakba vágó megrendeléseket szívesen eszközölök. Sokévi tapasztalatom, melyet úgy saját üzletem mint a nagyobb műhelyekben meríteni szerencsém vala: készítenek arra, hogy bátran ígérhessem munkám kielőgítő és jutányos áru kiszolgáltatását.

Egyben a t. szülők figyelmébe ajánlom, hogy a most beálló tanévre szállás és kosztba 3—4 fiut mérsékelt díjért elfogadok.

(120. 1—1.)

Tisztelettel:

Jancsó János,

könyvkötő.

Két fiu

jó családból való felvétetik; egyik nyomdász, a másik könyvkötő tanulónak Ifj. Jancsó Mózeskönyvnyomdájában.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél Kézdí-Vásárhelyt.